

PWYLLGOR CRAFFU'R ECONOMI A DIWYLLIANT

DYDD MERCHER, 9 MAWRTH 2022

Yn Cynghorydd Howells(Cadeirydd)

bressenol:

Cynghorwyr Henshaw, Gordon, Gavin Hill-John, Lay a/ac Robson

77 : YMDDIHEURIADAU AM ABSENOLDEB

Roedd y Cynghorydd Lay wedi dweud y byddai'n hwyr yn ymuno â'r cyfarfod.

78 : DATGAN BUDDIANNAU

Datganodd y Cynghorydd Henshaw fuddiant rhagfarnol yn Eitem 4 a gadawodd y cyfarfod i ystyried yr eitem hon.

79 : COFNODION

Derbyniwyd cofnodion y cyfarfodydd a gynhaliwyd ar 19 Ionawr 2022 a 21 Chwefror 2022 fel cofnodion cywir.

80 : STRATEGAETH RHANDIROEDD

Dywedwyd wrth yr Aelodau mai'r eitem hon oedd craffu cyn gwneud penderfyniad ar adroddiad i'r Cabinet sy'n ceisio cymeradwyaeth i Strategaeth Rhandiroedd arfaethedig 2022-2027. Cwmpas y gwaith craffu yw archwilio'r broses ymgynghori, y Strategaeth ddrafft, y cynllun cyflawni arfaethedig, gweithio mewn partneriaeth a'r goblygiadau a risgiau i'r cyngor. Bydd llythyr gyda sylwadau, sylwadau ac argymhellion y pwyllgor yn cael ei anfon at y Cabinet cyn y cyfarfod ddydd Iau.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Bradbury – Yr Aelod Cabinet dros Ddiwylliant a Hamdden; Jon Maidment – Rheolwr Gweithredol – Parciau ac Awdurdod Harbwr Caerdydd; Rosie James – Rheolwr Strategaeth a Datblygu, Parciau ac Alan McCoy – Cynrychiolydd Safle Rhandiroedd South Rise ar gyfer yr eitem hon.

Gwahoddodd y Cadeirydd yr Aelod Cabinet a thystion allanol i wneud datganiadau agoriadol ac ar ôl hynny gwahoddwyd yr Aelodau i ofyn cwestiynau neu wneud unrhyw sylwadau/sylwadau.

Roedd yr Aelodau'n falch iawn o glywed yr ysbryd cydweithredol a lywiodd y gwaith o adolygu a datblygu'r Strategaeth ac roeddent am gofnodi eu diolch i gynrychiolwyr y safle am eu mewnbwn a'u cefnogaeth, yr oedd eu hangen a'u croesawu.

Archwiliodd yr Aelodau sut y gellid mynd i'r afael â'r ôl-groniad o atgyweiriadau cydnabyddedig o ystyried nad oes dyraniad cyfalaf penodol ar gyfer rhandiroedd, sy'n golygu bod angen dod o hyd i arian o gyllidebau presennol cynghorau neu ffynonellau amgen. Nododd yr Aelodau fod cyllid Llywodraeth Cymru wedi'i ddyrannu i randiroedd yn 2021/22, ond nad oedd newyddion am gyllid yn 2022/23. Nododd yr Aelodau hefyd fod swyddogion yn gweithio i nodi ffynonellau ariannu

amgen, megis eu llwyddiant diweddar o ran cyllid Etifeddiaeth Travis Perkins ar gyfer tri safle. Nododd yr Aelodau y gall safleoedd â chytundebau rheoli lleol wneud cais am grantiau allanol penodol, fodd bynnag, roedd diffyg o hyd ac roedd yr Aelodau'n falch o glywed y gydnabyddiaeth y gallai rhandiroedd wneud gyda thwf yn y gyllideb yn y dyfodol.

Roedd yr Aelodau'n falch bod swyddogion yn cydnabod yr angen am well gwybodaeth am anghenion cynnal a chadw ac atgyweirio safleoedd ac y byddent yn gweithio i wella data ar hyn, a fyddai'n helpu i gefnogi ceisiadau am gyllid.

Trafododd yr Aelodau fater atgyweirio dŵr ac roeddent o'r farn y dylid gosod y rhain yn uchel ar y rhestr o heriau y dylid mynd i'r afael â hwy.

Trafododd yr Aelodau y ddarpariaeth o doiledau ar safleoedd, gan dynnu sylw at fanteision toiledau y gellir eu compostio, o ran costau cynnal a chadw is, ac roeddent yn falch o glywed bod gan rai safleoedd y rhain eisoes, rhai wedi'u hariannu gan grantiau. Roedd yr Aelodau am dderbyn y cynnig i ddarparu rhestr o safleoedd gyda thoiledau y gellir eu compostio.

Nododd yr Aelodau'r pwynt a wnaed gan Alan McCoy ei bod yn hanfodol gwneud gwaith rhagarweiniol i ganfod a yw'r amodau tir yn addas ar gyfer toiledau y gellir eu compostio, o ystyried profiad rhandiroedd South Rise, sydd ar bridd clai.

Nododd yr Aelodau hefyd y pwyntiau a godwyd gan swyddogion bod angen adolygu prisiau er mwyn adlewyrchu costau'r amwynderau a ddarperir, megis toiledau y gellir eu fflysio.

Nododd yr Aelodau fod y Strategaeth Rhandiroedd yn canolbwyntio ar randiroedd a bod tyfu cymunedol yn cael ei gynnwys mewn mannau eraill, gyda swyddogion yn cefnogi cynigion ac yn mynd ati i chwilio am dir ar gyfer tyfu bwyd, yn unol â'r ymrwymïadau a roddwyd fel rhan o gynnig Caerdydd Gwyrddach, Iachach a Gwylltach i'r Cyngor.

CYTUNWYD: y byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

81 : ADRODDIAD YR ARWEINYDD A'R CYNGHORYDD BRADBURY

Dywedwyd wrth yr Aelodau y byddai'r eitem hon yn craffu cyn gwneud penderfyniad ar adroddiad i'r Cabinet sy'n ceisio cymeradwyaeth i Gaerdydd ddod yn ddinas sy'n cynnal ceisiadau ar gyfer Pencampwriaeth Pêl-droed Ewrop UEFA 2028 ("Euro 2028").

Nododd yr Aelodau fod y Cadeirydd wedi cytuno bod yr eitem hon yn cael ei hystyried yn 'fater brys', fel y nodir yn y Cyfansoddiad, ac felly cafodd Galw i Mewn ei ddatgymhwyso.

Croesawodd y Cadeirydd y Cyngorydd Thomas – Arweinydd; Y Cyngorydd Bradbury - Yr Aelod Cabinet dros Ddiwylliant a Hamdden; Paul Orders – Prif Weithredwr a Kathryn Richards – Pennaeth Diwylliant, Lleoliadau, Twristiaeth a Digwyddiadau ar gyfer yr eitem hon.

Atgoffwyd yr Aelodau bod Atodiad 1 yn cynnwys gwybodaeth a ystyrir yn eithriad, yn unol â pharagraffau 14 ac 16 o Ran 4 a pharagraff 21 o Ran 5 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 ac os ydynt yn dymuno cyfeirio at unrhyw wybodaeth a gynhwysir yn yr atodiad, yna byddai'n rhaid i'r Pwyllgor fynd i sesiwn gaeedig.

Gwahoddodd y Cadeirydd yr Arweinydd, Aelodau'r Cabinet a'r Prif Weithredwr i wneud datganiadau agoriadol ac ar ôl hynny gwahoddwyd yr aelodau i ofyn cwestiynau a gwneud sylwadau/arsylwadau ar y wybodaeth agored.

Croesawodd yr Aelodau'r cynnig i anfon llythyr mewn egwyddor at Lywodraeth Cymru yn cefnogi mynegiant o ddiddordeb i fod yn ddinas gynhaliol ar gyfer Euro 2028, yn enwedig mewn perthynas â chyfraniad ariannol Caerdydd.

Roedd yr Aelodau'n ymwybodol o waith craffu blaenorol bod digwyddiadau mawr yn dod â manteision i Gaerdydd a Chymru. O'r herwydd, roedd yr Aelodau'n falch o glywed yr ymrwymiad i negodi'n gryf er mwyn sicrhau manteision i'r gymuned, gan gynnwys darpariaeth chwaraeon cymunedol.

Cytunodd yr Aelodau â'r sylwadau bod Caerdydd mewn sefyllfa dda i chwarae rhan yn y gwaith o gyflawni Ewro 2028 o'r radd flaenaf a'i bod yn brofiadol o ran rheoli'r effaith ar gymunedau a thirgion lleol.

Gofynnodd yr Aelodau am sicrwydd bod y gofynion rhagamcanol a'r goblygiadau cost cysylltiedig a nodwyd yn yr Atodiad cyfrinachol (Atodiad 1) fel arwydd cynnar yn gadarn. Nododd yr Aelodau fod y rhain yn seiliedig ar ddigwyddiadau blaenorol, gan gynnwys Rownd Derfynol Cynghrair y Pencampwyr a thrafodaethau â dinasoedd lletyol posibl eraill. Nododd yr Aelodau hefyd, gan fod Euro 2028 chwe mlynedd i ffwrdd, fod y rhain yn mynd y tu hwnt i'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig a'u bod yn ddangosol ar hyn o bryd.

Nododd yr Aelodau'r pwynt a wnaed ei bod yn bwysig bod yn glir i Lywodraeth Cymru beth yw'r terfynau ar gyfer Cyngor Caerdydd, er mwyn helpu i gynnal deialog barhaus o ran manyleb y cais. Holodd yr Aelodau beth fyddai'r effaith ar Gaerdydd pe bai dinas letyol bosibl arall yn tynnu allan o'r broses. Cytunodd yr Aelodau y byddai'n well i bob darpar ddinas letyol fod yn rhan o'r trefniadau, i gryfhau naratif cais pum gwlad ond nododd y farn, pe bai hyn yn digwydd, na fyddai'n tanseilio'r cais fel y cyfryw, ac efallai y gofynnir i Gaerdydd gynnal gemau ychwanegol.

Gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau, sylwadau ac arsylwadau gan Aelodau ar y wybodaeth gyfrinachol ac atgoffwyd yr Aelodau ei bod yn ofynnol i'r Pwyllgor ystyried hyn mewn sesiwn gaeedig i drafod gwybodaeth a ystyrir yn eithriad, yn unol â pharagraffau 14 ac 16 o Ran 4 a pharagraff 21 o Ran 5 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

PENDERFYNWYD: gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod.

CYTUNWYD: y byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

82 : YR WYBODAETH DDIWEDDARAF AM ADFYWIO BAE CAERDYDD

Dywedwyd wrth yr Aelodau mai'r eitem hon oedd craffu cyn gwneud penderfyniad ar adroddiad i'r Cabinet sy'n cwmpasu ystod eang o brosiectau ym Mae Caerdydd.

Mae llawer o'r rhain wedi bod yn destun craffu dros y flwyddyn ddiwethaf ac roedd llythrau cyfrinachol y Pwyllgor yn dilyn y cyfarfodydd hyn wedi'u dosbarthu i holl Aelodau'r Pwyllgor.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Goodway— Yr Aelod Cabinet dros Fuddsoddi a Datblygu; Neil Hanratty – Cyfarwyddwr Datblygu Economaidd; Chris Barnett – Rheolwr Gweithredol – Prosiectau Mawr a Jon Day – Rheolwr Gweithredol – Buddsoddi a Thwristiaeth ar gyfer yr eitem hon.

Atgoffwyd yr Aelodau bod yr eitem hon yn cynnwys gwybodaeth gyfrinachol yn Atodiadau 4-9, 11, 13, ac Atodiadau 15-17 – a gofynnwyd iddynt beidio â chyfeirio at y rhain yn y sesiwn agored.

Gwahoddodd y Cadeirydd yr Aelod Cabinet i wneud datganiad agoriadol ac ar ôl hynny rhoddwyd cyflwyniad i'r Aelodau gan Swyddogion. Yna gofynnwyd i'r Aelodau am unrhyw gwestiynau, sylwadau neu arsylwadau a oedd ganddynt ar y wybodaeth agored.

Nododd yr Aelodau fod yr eitem hon yn cwmpasu llawer o brosiectau rhyng-gysylltiedig a nododd yr Aelodau y diweddariadau mewn perthynas ag Adfywio Glanfa'r Iwerydd, gan gynnwys yr Arena Dan Do, Canolfan y Ddraig Goch a phrosiectau cysylltiedig, yn ogystal â'r Pentref Chwaraeon Rhyngwladol, gan gynnwys y felodrom a chyfleusterau beicio eraill, a phrosiectau trafnidiaeth sy'n gysylltiedig â'r ddau safle hyn.

O ran yr Arena Dan Do, nododd yr Aelodau y cynnydd yn y capasiti i 17,000 o wylwyr. Archwiliodd yr Aelodau sut roedd y Cyngor yn ymgynghori ac yn ymgysylltu â thrigolion ac yn mynd i'r afael â phryderon a godwyd ac roeddent yn falch o glywed bod y rhain yn cael eu cymryd o ddifrif, gyda gwaith i fynd i'r afael â llygredd sŵn, parcio ceir a cholli mannau gwyrdd.

Roedd yr Aelodau hefyd yn falch o glywed y bydd yr Arena Dan Do yn un o'r rhai gwyrddaf yn y DU. Nododd yr Aelodau y gallai sicrhau niwtraliaeth carbon fod y tu hwnt i gyrraedd fel adeilad annibynnol a bod gwaith yn mynd rhagddo ar strategaeth ynni ar gyfer safle ehangach Glanfa'r Iwerydd i gynorthwyo'r Cyngor i gyflawni ei addewid o garbon di-garbon net yng Nghaerdydd Un Blaned.

Diolchodd yr Aelodau i swyddogion am sicrhau bod delweddau CGI dydd ar gael, fel y gofynnwyd yn flaenorol; yn yr un modd, teimlai'r Aelodau y byddai'n fuddiol i ddelweddau CGI dynnu sylw at y gwyrddni a fydd yn digwydd mewn mannau cyhoeddus i wrthbwysu'r lleiniau caled sydd eu hangen i alluogi'r ardal i ymdopi â nifer y gwylwyr.

Cafodd yr Aelodau ddiweddariadau ar wahanol atyniadau i deuluoedd, gan gynnwys Cymru yw Hon, a cheisiodd ddeall hyfywedd y rhain o ystyried yr argyfwng costau byw presennol. Nododd yr Aelodau bwynt y swyddog y byddai'r Achos Busnes Amlinellol ar gyfer Glanfa'r Iwerydd, a oedd yn ddyledus i'r Cabinet yn haf 2022, yn cynnwys data ar hyn.

Roedd yr Aelodau'n falch o weld cynnydd yn cael ei wneud i ddod o hyd i ddefnydd da ar gyfer y Dociau Sych. Trafododd yr Aelodau'r gwelliannau arfaethedig ar gyfer Rhodfa Lloyd George, a groesawyd ganddynt mewn egwyddor, o gofio y byddai'r

rhain yn gwella cysylltedd, trafnidiaeth gyhoeddus a gweithredol, yn hybu bioamrywiaeth ac yn hybu iechyd a lles. Roedd yr Aelodau'n falch y byddai ymgynghori ac ymgysylltu â chymunedau lleol er mwyn sicrhau bod y cynigion terfynol yn adlewyrchu eu barn.

Nododd yr Aelodau fod trafodaethau cynnar yn cael eu cynnal ar y posibilrwydd o ddisodli pont Stryd Herbert a gwella'r ardal gyffredinol honno, er mwyn cynorthwyo cysylltedd rhwng canol y ddinas a Bae Caerdydd.

O ran uwchgynllun diweddarau'r Pentref Chwaraeon Rhyngwladol, roedd yr Aelodau'n falch o weld ei bod wedi bod yn bosibl sicrhau mynediad i'r cyhoedd o amgylch ymyl y dŵr a nododd sicrwydd y swyddog y byddai hyn 15-20 metr ar ei gulaf.

Roedd yr Aelodau am dynnu sylw at yr angen i sicrhau bod cyfleusterau am ddim yn cael eu hyrwyddo ym Mae Caerdydd, ar gyfer cerdded, rhedeg, beicio a nofio.

Yna gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau, sylwadau ac arsylwadau gan Aelodau ar y wybodaeth gyfrinachol ac atgoffwyd yr Aelodau ei bod yn ofynnol i'r Pwyllgor ystyried hyn mewn sesiwn gaeedig i drafod gwybodaeth a ystyrir yn eithriad, yn unol â pharagraffau 14 ac 16 o Ran 4 a pharagraff 21 o Ran 5 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

PENDERFYNWYD: gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod.

CYTUNWYD: y byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

83 : PARTH IEUENCTID TRELÁI

Dywedwyd wrth yr Aelodau mai'r eitem hon oedd craffu cyn gwneud penderfyniad ar adroddiad i'r Cabinet sy'n ceisio awdurdod i baratoi Achos Busnes Llawn ar gyfer prosiect Parth Ieuenctid Trelái ac i gasglu tir ar gyfer cyflawni prosiect Parth Ieuenctid Trelái.

Croesawodd y Cadeirydd y Cynghorydd Thorne, yr Aelod Cabinet dros Dai a Chymunedau; Neil Hanratty – Cyfarwyddwr Datblygu Economaidd a Jon Day – Rheolwr Gweithredol – Buddsoddi a Thwristiaeth ar gyfer yr eitem hon.

Atgoffwyd yr Aelodau bod Atodiadau 1-6 yn cynnwys gwybodaeth yr ystyrir ei bod wedi'i heithrio, yn unol â pharagraffau 14 ac 16 o Ran 4 a pharagraff 21 o Ran 5 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 ac os ydynt yn dymuno cyfeirio at unrhyw wybodaeth a gynhwysir yn yr atodiad, yna byddai'n rhaid i'r Pwyllgor fynd i sesiwn gaeedig.

Gwahoddodd y Cadeirydd yr Aelod Cabinet i wneud datganiad agoriadol ac ar ôl hynny rhoddwyd cyflwyniad i'r aelodau a'u gwahodd i ofyn cwestiynau a gwneud sylwadau/arsylwadau ar y wybodaeth agored.

Roedd gan yr Aelodau ddiddordeb mewn clywed am y gwaith gydag OnSide ac roeddent yn falch bod eu gwaith yn Lloegr wedi bod yn llwyddiannus, gan sicrhau llawer o fanteision i'r bobl ifanc y maent yn ymgysylltu â hwy ac i'r cymunedau cyfagos.

Roedd yr Aelodau'n falch o glywed y byddai amrywiaeth o bartneriaid yn ymwneud â rheoli'r elusen a sefydlwyd i weithredu a goruchwyllo'r Parth Ieuenctid, gan gynnwys partneriaid cymunedol, chwaraeon, iechyd, anabledd a chyflogadwyedd. Gwnaeth yr amrywiaeth o gyfleusterau a ddarperir mewn Parthau Ieuenctid yn Lloegr argraff dda ar yr Aelodau hefyd a gallent weld sut y byddai'r rhain yn helpu i hybu sgiliau, cyflogadwyedd a chyfleoedd i bobl ifanc.

O ran ariannu'r Parth Ieuenctid, nododd yr Aelodau y byddai cais o'r Gronfa Lefelu i Fyny yn cael ei gyflwyno i dalu'r cyfraniad cyfalaf o 50% sy'n ofynnol gan yr awdurdod lleol a chyflwyno cais o'r Gronfa Ffyniant Gyffredin i dalu'r costau referniw o 33% ar gyfer blynyddoedd 1-3. Nododd yr Aelodau y byddai adroddiad pellach yn cael ei gyflwyno i'r Cabinet ar gyfer yr Achos Busnes Llawn, a fyddai'n cynnwys a yw'r ceisiadau hyn wedi bod yn llwyddiannus.

Roedd yr Aelodau'n falch o weld cynigion ar gyfer cyfleuster i helpu pobl ifanc sy'n byw yn rhai o'r cymunedau mwyaf difreintiedig yng Nghymru ac roeddent hefyd yn falch o glywed bod gwaith ar y gweill i ddatblygu uwchgyllun ar gyfer Trelái i helpu i adfywio'n ehangach.

Holodd yr Aelodau a oedd yr enw'n briodol, o ystyried pryderon y gallai atal pobl ifanc nad ydynt yn Nhrelái, ac roeddent yn falch o glywed mai pobl ifanc sy'n aelodau o'r Parth Ieuenctid fyddai'n penderfynu ar ei enw terfynol.

Gwahoddodd y Cadeirydd gwestiynau, sylwadau ac arsylwadau gan Aelodau ar y wybodaeth gyfrinachol ac atgoffwyd yr Aelodau ei bod yn ofynnol i'r Pwyllgor ystyried hyn mewn sesiwn gaeedig i drafod gwybodaeth a ystyrir yn eithriad, yn unol â pharagraffau 14 ac 16 o Ran 4 a pharagraff 21 o Ran 5 o Atodlen 12A i Ddeddf Llywodraeth Leol 1972.

PENDERFYNWYD: gwahardd y Wasg a'r Cyhoedd o'r cyfarfod.

CYTUNWYD: y byddai'r Cadeirydd yn ysgrifennu ar ran y Pwyllgor at yr Aelod Cabinet er mwyn cyfleu sylwadau'r Pwyllgor wrth drafod y ffordd ymlaen.

84 : BUSNES Y PWYLLGOR

Amlinellodd y Prif Swyddog Craffu yr adroddiad i'r Aelodau, gan ofyn iddynt am unrhyw ddiwygiadau i'r Adroddiad Blynyddol craffu ac am themâu/uchafbwyntiau awgrymedig ar gyfer yr Adroddiad Blynyddol Craffu.

Gofynnwyd i'r Aelodau hefyd am awgrymiadau craffu ar gyfer y Pwyllgor wrth symud ymlaen.

85 : EITEMAU BRYD (OS OES RHAI)

Dim.

86 : DYDDIAD Y CYFARFOD NESAF

I'w drefnu.

Daeth y cyfarfod i ben am 7.35 pm